

Ko e huhumalu'ī lolotonga 'a e COVID-19

MALU'Ī 'O E FĀNAU PEA MO E FĀMILI

Ko e ngaahi tefito'ī mo'oni mo e tokoni ke toe fangofua mo malu ange 'a e fai 'o e huhumalu'ī lolotonga 'a e kotoa 'o e fakatokanga ki he COVID-19

'Oku 'ikai ha huhumalu'ī ki he COVID-19 ka 'e lava ke malu'ī kitautolu mei he ngaahi mahaki fakatu'utāmaki hangē ko e taelōloa mo e mīsele. 'Oku lahi e ngaahi liliu kuo hoko ki he fāmili – ka 'oku 'ikai ha liliu ia ki he huhumalu'ī ni

Ko e huhumalu'ī ko e taha ia 'o e founga lelei taha ke malu'ī 'aki 'a e fāmili pea 'oku kei hoko pe ia ko e me'a mahu'inga taha ke tokanga ki ai 'a e kau tauhifānau lolotonga 'a e ngaahi fakatokanga ki he COVID-19 'o tautefito ki he mātu'a 'a ha fānau valevale.

Ko e malu'ī 'o ho'o fānau mo e fāmili lolotonga 'a e fakatokanga Covid-19

- Ko e huhumalu'ī ko e taha ia 'o e founga malu'ī lelei taha mei he ngaahi mahaki fakatu'utāmaki 'o hangē ko e taelōloa pea mo e mīsele.
- **Ko e huhumalu'ī lolotonga 'a e feitama** te ne malu'ī 'a ho'o pēpē 'i hono fānau'ī kinautolu pea mo koe foki lolotonga 'a ho'o feitama, mei he taelōloa pea mo e mo e fulū (influenza).
- Ko e huhu malu'ī ta'etotongi mo angamaheni 'a ho'o fānau 'oku fai ia 'i he **uike 6, māhina 3, māhina 5, māhina 15** mo e **ta'u 4**, pea 'oku fu'u matu'aki mahu'inga 'aupito ia 'i he ngaahi 'aho ni mo e kaha'u foki.
- Ko hono tukutoloi 'o e huhumalu'ī, 'e fakautuutu ai 'a e ala hoko ha'a nau puke lahi 'o tautefito ki he taelōloa mo e mīsele.

Ko e 'apoinimeni ke fai 'a e huhumalu'í 'o e fānau

Telefoni ki ho'ó toketā pe neesi kimu'a koe'uhi ke nau fakahinohino atu 'a e founnga ke malu'í ai koe mo ho'ó fānau lolotonga hono fai 'o e huhumalu'í. Ko e kotoa 'o e ngaahi ma'u'anga tokoni ki he mo'ui lelei 'oku 'í ai 'a e founnga ke fai'aki 'a e huhumalu'í 'oku hao mo malu 'o hangē:

- ko hono vahe'í 'a e 'aho mo e taimi makehe ke fai ai 'a e huhumalu'í
- ko hono fakavaha 'a e 'apoinimeni koe'uhi ke 'oua na'a ke 'í heni fakataha mo ha taha kehe
- ko hono fakama'a 'aupito 'a e loki 'oku fai ki ai 'a e 'apoinimeni he 'osi 'a e huhu 'o e tokotaha kotoa pē
- ko hono vahe'í 'a e feitu'u makehe ke fai ai 'a e huhumalu'í.

Kimu'a pea ke toki sio ki he toketā pe neesi, 'oku 'í ai 'a e ngaahi fehu'í 'e ala 'eke'í atu kimu'a fekau'aki mo e mo'ui lelei 'a ho fāmili. Kapau 'oku ke pehē 'oku 'í ai ha taha 'o ho fāmili, pe ko koe, kuo 'osi pihia 'í he COVID-19, 'oku matu'aki mahu'inga ke tala ke 'ilo 'e he toketā pe ko e neesi.

Kapau 'oku ke ongo'í puke pe 'oku ongo'í puke ha taha 'í ho fāmili, pea ke fakahā ke 'ilo 'e he toketā pe ko e neesi. Te nau talaatu 'a e taimi lelei taha ke fai ai 'a e huhumalu'í 'o ho'ó tama.

Hili 'a e huhumalu'í, 'e fakahā atu ke mou ki'í tatali ai ha ki'í taimi nounou pea mou toki mavahe. 'Oku fai pe eni ke mahino 'e lava pe fai ha faito'o 'o faifaiange pea hoko ha fepaki kovi 'a e faito'o mo ha taha neongo ko e me'a ia 'oku hāhāmolia ke hoko.

Malu'í 'a ho fāmili – huhumalu'í kinautolu 'í hono taimi totonu

Ko e huhumalu'í 'oku lava ke fai pe ia lolotonga 'a e fakatokanga mo e ngaahi lēvolo kotoa pē 'o e COVID-19.

'Eke ki ho'ó toketā pe neesi ki hono fai ha huhumalu'í 'oku hao mo malu lolotonga 'a e lēvolo kotoa 'o e fakatokanga COVID-19.

'E lava ke tānaki atu ki he ngaahi fakamatala ni:

Telefoni: **Healthline 0800 466 863**

A'utonu ki he: **health.govt.nz/immunisation**

immunise

their best protection